

Nr 99

Kungl. Maj:ts proposition med förslag till PCB-lag; given Stockholms slott den 2 april 1971.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden, föreslå riksdagen att bifalla det förslag om vars avlåtande till riksdagen fördragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro,

enligt Dess nådiga beslut:

BERTIL

INGEMUND BENGTTSSON

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att Kungl. Maj:t får bemyndigande att förbjuda eller föreskriva villkor för import, tillverkning, saluhållande eller hantering av polyklorerade bifenyler (PCB) eller produkter i vilka PCB ingår, om det är av särskild betydelse från miljöskyddssynpunkt. PCB är en grupp klorerade kolväten, som är svårnedbrytbara och som anrikas i bl. a. vissa fiskar och fåglar.

Förslag till**PCB-lag**

Härigenom förordnas som följer.

1 § Är det av särskild betydelse från miljöskyddssynpunkt, får Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer förbjuda eller föreskriva villkor för import, tillverkning, saluhållande eller hantering av polyklorerade bifenyl (PCB) och annan vara vars miljöfarliga egenskaper betingas av att PCB ingår i varan.

2 § Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer får föreskriva, att den som importerar, tillverkar eller driver handel med PCB eller vara i vilken PCB ingår skall göra anmälan om sin rörelse.

3 § Tillsynen över efterlevnaden av denna lag och med stöd av lagen meddelade föreskrifter utövas av myndighet som Konungen bestämmer.

Tillsynsmyndighet har rätt att efter anfordran erhålla de upplysningar och handlingar som behövs för tillsynen.

Tillsynsmyndighet äger tillträde till lokal eller område där PCB eller vara i vilken PCB ingår tillverkas eller hanteras och får där göra undersökningar och taga prov. För uttaget prov utgår ej ersättning.

4 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot förbud eller föreskrift som meddelats med stöd av 1 § dömes till böter eller fängelse i högst sex månader.

Om ansvar i vissa fall för den som olovligen inför PCB eller annan vara som avses i 1 § till riket och försök därtill finns bestämmelser i lagen (1960: 418) om straff för varusmuggling.

5 § Till böter dömes den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. underlåter att göra anmälan enligt föreskrift som meddelats med stöd av 2 § eller fullgöra vad som åligger honom enligt 3 § andra stycket,

2. lämnar oriktig uppgift i fall som avses i 2 § eller 3 § andra stycket, om ej gärningen är belagd med straff i brottsbalken.

6 § Den som tagit befattning med tillsyn enligt denna lag får ej obehörigen yppa vad han därvid erfarit om yrkeshemlighet eller affärsförhållande. Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter häremot dömes till böter eller fängelse i högst ett år. Allmänt åtal får väckas endast om målsägande anger brottet till åtal eller åtal är påkallat från allmän synpunkt.

7 § Har någon underlåtit att göra anmälan enligt föreskrift som meddelats med stöd av 2 § eller fullgöra vad som åligger honom enligt 3 § andra stycket eller vägrat att lämna tillträde enligt 3 § tredje stycket, kan tillsynsmyndigheten förelägga honom vite.

8 § Vara som varit föremål för brott enligt denna lag eller värdet därav samt utbyte av sådant brott skall förklaras förverkat, om det ej är uppenbart obilligt.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 2 april 1971.

Närvarande: statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, HOLMQVIST, ASP-LING, SVEN-ERIC NILSSON, LUNDKVIST, GEIJER, MYRDAL, ODHNOFF, MOBERG, BENGTSSON, NORLING, LÖFBERG, LID-BOM, CARLSSON.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Bengtsson, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *lagstiftning till skydd mot viss miljöfarlig produkt* och anför.

Inledning

Statens naturvårdsverk har i skrivelse den 8 februari 1971 föreslagit reglering av användningen av polyklorerade bifenyler (PCB). PCB tillhör en grupp klorerade kolväten som har visat sig ha stor beständighet i naturen och anrikas i näringskedjorna.

Efter remiss har yttranden över skrivelsen avgetts av socialstyrelsen, giftnämnden, statens institut för folkhälsan, generaltullstyrelsen, veterinärstyrelsen, fiskeristyrelsen, koncessionsnämnden för miljöskydd, kommerskollegium, statens veterinärmedicinska anstalt, miljökontrollutredningen, Svenska kommunförbundet, Svenska naturskyddsföreningen, Sveriges industriförbund och Sveriges grossistförbund.

I denna fråga har samråd ägt rum med chefen för socialdepartementet.

Naturvårdsverkets framställning

Förekomst av PCB i naturen m. m.

PCB är vid låg kloreringsgrad flytande och vid hög kloreringsgrad hartsartade eller kristalliniska. PCB utmärker sig för sin stora beständighet mot oxidation och angrips inte av starka syror eller starka baser. PCB har även utmärkta isolerande egenskaper. PCB kan spridas med vatten men kan också förgasas och spridas i atmosfären, där de lätt

adsorberas till partiklar och sedimenterar med dessa. Förekomsten av PCB i naturen konstaterades först år 1966. Man har funnit att PCB förekommer bl. a. i fåglar, fiskar och andra djur. Halterna varierar men är i regel högst i närheten av industrialiserade områden. PCB är endast i ringa grad lösliga i vatten men löses lätt i fettämnen. PCB har därför benägenhet att tas upp i fettartade substanser och anrikas därigenom i bl. a. fettrika vävnader hos djur. Ämnena kan transporteras via näringskedjorna. Höga halter har konstaterats i rovfågel, som lever av fisk, och i sjöfågel och säl. PCB är svårnedbrytbara. Vid låga temperaturer går nedbrytningen särskilt långsamt. Ackumulationsriskerna anses därför vara betydligt större i kalla än i varma klimat.

Undersökningar har visat att höga halter av PCB förekommer särskilt i vissa fiskarter från södra Östersjön. Det är genomgående fiskar med hög fetthalt som har de högsta koncentrationerna av PCB och även av DDT. De högsta PCB-halterna finns i sill/strömming och ål. Många fiskarter som gädda och torsk har däremot relativt låga PCB-halter. Höga PCB- och DDT-halter förekommer även i andra östersjöfiskarter, som har betydelse som födoämne, t. ex. sik och lax. PCB förekommer också i höga koncentrationer i viss sötvattensfisk fångad i Vättern.

Kunskaperna om de biologiska verkningarna av PCB är ännu så länge begränsade. Det har emellertid sedan länge varit känt att PCB hos människan kan framkalla vissa inflammatoriska förändringar i huden samt att de kan medföra förändringar i levern. Från Japan rapporteras om fall av förgiftning från ett PCB-haltigt preparat som förekommit i risolja. I dessa fall har det dock varit fråga om förtäring av avsevärt högre mängder PCB än man kan erhålla ens vid mycket stor konsumtion av t. ex. sill från södra Östersjön.

Hos fåglar har PCB i likhet med DDT med stor sannolikhet inverkan på fortplantningsförmågan. Inverkan av klorerade kolväten, bl. a. PCB, har angivits vara orsaken till den konstaterade nedgången i populationsstorleken hos många fågelarter, särskilt sjörovfåglar. Ett liknande hot kan föreligga beträffande fisk. Detta kan drabba fiskets ekonomi. Att DDT och PCB förekommer i höga koncentrationer tillsammans kan utgöra ett allvarligt problem, då de synes kunna förstärka varandras effekt.

Användningen av PCB

PCB tillverkas inte i Sverige. Industrin importerar PCB huvudsakligen från USA, England, Tyskland och Frankrike. Import sker också av produkter som innehåller dessa ämnen. Tillverkning av sådana produkter sker också i Sverige. PCB har haft industriell användning i ca 40 år.

Användningen av PCB för olika ändamål i Sverige år 1970 framgår av följande sammanställning.

Kondensatorer	ca 375 ton/år, varav ca 250 ton/år ingår i färdiga produkter, som exporteras
Transformatorer	totalt finns ca 175 anläggningar innehållande 500—2 000 kg PCB per anläggning
Färger	ca 35 ton/år
Tätningssmassa	40—45 ton/år
Hydrauloljor	ca 8—10 ton/år
Värmeöverföringsmedier	ca 8—10 ton finns i sådana anläggningar

PCB har sin huvudsakliga användning som elektriskt isolerande medium i transformatorer och kondensatorer, framför allt i elkraftproduktion och elkraftdistribution samt i industrin. Riskerna för spridning av PCB från transformatorer och kondensatorer är normalt mycket små.

Inom färgindustrin används PCB framför allt som mjukgörare i bl. a. vissa plastfärger, som huvudsakligen används där stora krav ställs på beständighet mot inverkan av kemikalier. Dessa färger förekommer därför ofta som industrifärger. Sådan färg försäljs i den allmänna handeln i förpackningar av olika storlek. Till de företag som tillverkar färgerna sker leverans av PCB i fat och plåtkärl, som uteslutande torde vara av engångstyp. Risk för spridning till omgivningen finns genom att skeppsbottenfärger kan utlakas i vatten eller genom att avfall som innehåller material målat med PCB-haltig färg förbränns. Spridningsrisk föreligger också vid destruktion eller rengöring av emballage som har innehållit PCB eller PCB-haltiga färger. Det finns även risk för att PCB sprids inom arbetslokalerna vid färgtillverkningen.

Tätningssmassa innehållande PCB tillverkas inom landet. Sådan massa importeras också. Tätningssmassan används främst för att få elastiska fogar vid elementhusbyggen, där byggelementen utgörs av betong eller betongartade produkter. Det finns goda möjligheter att ersätta PCB i sådana tätningssmassor. Risken för spridning av PCB till omgivningen torde huvudsakligen uppkomma vid destruktion av material, som påsatts PCB-haltiga tätningssmedel, och inom tillverkningslokalerna.

Hydrauloljor innehållande PCB används framför allt i hydraulsystem, där man ställer stora krav på brandsäkerhet. Ett viktigt användningsområde finns inom järn-, stål- och gjuteriindustrin. Ersättningsmedel för PCB-haltiga hydrauloljor inom detta användningsområde finns. Risker för spridning till omgivningen förekommer framför allt genom läckor i systemen, vid systemens påfyllning, vid reparationsarbeten samt vid destruktion eller rengöring av material eller emballage.

PCB-haltiga värmeöverföringsmedier har liten användning inom landet och förekommer endast inom industrin. PCB-fria medier för samma ändamål finns. Risker för spridning av PCB vid denna användning uppkommer framför allt genom läckage från värmeöverföringssystem, vid

påfyllning och reparation av dessa system samt vid destruktion eller rengöring av emballage.

PCB finns också i isoleringsmaterial som används i elektriska artiklar. Dessutom används PCB som mjukgörare för täckmaterial till kablar och wirar samt i vissa typer av plaster och karbonpapper. Tillverkning av här nämnda produkter förekommer sannolikt inte i Sverige. Hur stor importen är har inte kunnat kartläggas.

Förslag till åtgärder

Naturvårdsverket erinrar om att en utredning — miljökontrollutredningen — har tillsatts för att utreda och lägga fram förslag om lagstiftning rörande miljöfarliga produkter. Med hjälp av en sådan lagstiftning skulle användningen av PCB kunna regleras. Naturvårdsverket bedömer emellertid riskerna för en fortsatt spridning av PCB så allvarliga att en reglering av användningen bör ske snarast.

Verket anser att det visserligen finns goda möjligheter att begränsa användningen av PCB genom frivilliga överenskommelser. Eftersom importen av PCB-haltiga varor sker via ett flertal importörer, kan emellertid effekten av en frivillig inskränkning i hanteringen av PCB sannolikt inte överblickas och blir därför inte tillräcklig. Naturvårdsverket föreslår därför att import, tillverkning och försäljning av PCB eller av substanser, material och produkter som innehåller sådana ämnen förbjuds. Möjlighet till undantag från förbudet bör kunna medges främst beträffande PCB i elektriska transformatorer och sådana större elektriska kondensatorer som benämns kraftkondensatorer. Verket föreslår vidare att särskilda föreskrifter meddelas beträffande hanteringen av PCB-haltigt emballagematerial, kasserad PCB-haltig utrustning, PCB-haltigt avfallsmaterial m. m. Regleringen föreslås träda i kraft den 1 januari 1972.

För att underlätta omställningen inom industrin bör enligt verket PCB även efter den 1 januari 1972 i begränsad utsträckning och under begränsad tid kunna få användas. Det bör kunna ske genom att dispenser beviljas från fall till fall.

Tillsynen av bestämmelsernas efterlevnad bör ankomma på statens naturvårdsverk eller eventuellt annan myndighet som Kungl. Maj:t bestämmer.

Naturvårdsverket har vid avgivande av sitt förslag samrått med giftnämnden, veterinärstyrelsen och statens institut för folkhälsan.

Remissyttrandena

Remissinstanserna är ense om att det finns ett starkt behov av att åtgärder vidtas för att hindra spridning av PCB. Vikten av internationella

åtgärder betonas allmänt. Enligt *socialstyrelsen* bör sådana beständiga toxiska substanser, som anrikas i näringskedjan och som inte kan visas vara oundgängligen nödvändiga, förbjudas eller nyttjas endast i mycket väl kontrollerbara sammanhang. *Statens institut för folkhälsan* tillstyrker förslaget från såväl födoämnesshygienisk som omgivningshygienisk synpunkt. *Fiskeristyrelsen* framhåller att de höga halterna av PCB i bl. a. vissa fiskarter i södra Östersjön är en ytterligt allvarlig varningssignal. Fortsatt okontrollerad användning av PCB drabbar fiskarekåren hårdast. Förslaget tillstyrks även av *veterinärstyrelsen*, *statens veterinärmedicinska anstalt*, *Svenska kommunförbundet* och *Svenska naturskyddsförbundet*.

Koncessionsnämnden för miljöskydd tillstyrker likaså förslaget men anmärker att de lagtekniska åtgärder som kan behövas är av relativt komplicerad art. Även *miljökontrollutredningen* biträder förslaget men påpekar att utredningen beräknar kunna lägga fram sitt lagförslag så att lagstiftningen skall kunna träda i kraft den 1 juli 1972.

Giftnämnden är positiv till en reglering av användningen av PCB men är tveksam om det är lämpligt att utfärda en särskild förordning. Nämnden påpekar också att omfattande dispenser måste meddelas om ett generellt förbud utfärdas. Nämnden anser att produktkontrollen i stället bör knytas till den kontroll som sker med hjälp av gift- och bekämpningsmedelslagstiftningen. Detta bör ske genom att denna lagstiftning kompletteras. Nämnden föreslår att nämnden får befogenhet att förbjuda eller begränsa användningen av PCB. Nämnden bör också kunna meddela föreskrifter om hanteringen för att motverka att PCB kommer ut i miljön, t. ex. genom olämplig destruktion.

Kommerskollegium anser att användningen och hanteringen av PCB är så farlig från olika synpunkter att åtgärder måste vidtas i syfte att förhindra skadeverkningarna. Kollegiet anser vidare att ett förbud mot användningen av PCB på längre sikt är den mest effektiva åtgärden men att den inte löser dagens problem. Enligt kollegiets bedömning har de påtalade skadorna sin grund i att PCB t. ex. genom vårdslöshet kommit lös eller att destruktion inte skett på betryggande sätt. Det är således främst på detta plan som problemen måste angripas. Kollegiet anser att naturvårdsverkets förslag kan vålla svenskt näringsliv väsentliga avbräck och bör inte genomföras redan nu. I stället bör verket få en författningsenlig rätt att genom föreskrifter, råd och anvisningar ingripa på sådant sätt att de skadeverkningar, som är förknippade med användningen och hanteringen av PCB, så långt möjligt förebyggs.

Generaltullstyrelsen föreslår att importförbudet begränsas till enbart materialet PCB. Kontrollsvårigheterna anses vara för stora när det gäller t. ex. förekomsten av PCB i elektriska kondensatorer, plastartiklar och målade varor.

Industriförbundet är tveksamt till naturvårdsverkets förslag och för-

ordar i stället att reglering av PCB i första hand sker på frivillig väg men vill dock inte motsätta sig att en lagstiftning genomförs. Förbundet påpekar att uppgift saknas om i vilken utsträckning konsumtions- eller kapitalvaror importeras eller framställs här i landet, vilka innehåller komponenter med en större eller mindre halt av PCB, t. ex. bilar, TV-apparater och radiomottagare. Förbundet framhåller att en frivillig nedtrappning av PCB-användningen i färger och tätningsmassor pågår. För dessa liksom för hydrauloljor behövs emellertid en övergångstid fram till den 1 januari 1973 för att helt ersätta PCB.

Sveriges grossistförbund framför i stort sett samma synpunkter som industriförbundet. Användningen av PCB bör enligt förbundet begränsas inom ramen för frivilliga branschvisa överenskommelser. Om lagstiftning genomförs, bör denna träda i kraft först den 1 januari 1973.

Departementschefen

Polyklorerade bifenyler (PCB) tillhör i likhet med DDT de klorerade kolvätena. De förekommer såväl i gasform som i flytande eller hartsliknande form och kan spridas i vatten eller i atmosfären. Ämnena är svårnedbrytbara och kan föras vidare genom näringskedjorna och anrikas. PCB är endast i ringa grad lösliga i vatten men löses lätt i fettämnen.

PCB har sedan lång tid tillbaka använts inom industrin. Under senare år har konstaterats att PCB i allt större omfattning förekommer i naturen. Undersökningar som påbörjades år 1966 visar att höga halter av PCB förekommer främst i vissa fiskarter från södra Östersjön. De högsta halterna har påträffats i fiskar med hög fetthalt såsom sill/strömming och ål. Även i sötvattensfisk fångad i Vättern och i viss sjöfågel och rovfågel samt i säl har man funnit höga halter av PCB. Kunskapen om PCB:s biologiska verkningar är ännu begränsad. PCB liksom DDT anses emellertid bl. a. ha en ogynnsam inverkan på fåglarnas och fiskarnas fortplantningsförmåga. Det är vidare att märka att DDT och PCB ofta förekommer samtidigt i höga halter i samma fiskar, något som synes medföra att de förstärker varandras effekt.

PCB används framför allt inom den elektriska industrin, huvudsakligen i transformatorer och kondensatorer. PCB används också som mjukgörare i vissa färger, främst i industrifärger och vissa skeppsbottenfärger. Vid elementhusbyggen används ofta tätningsmassa innehållande PCB. PCB utnyttjas vidare som tillsatsmedel i hydrauloljor och som värmeöverföringsmedium. Dessutom förekommer PCB bl. a. i vissa plaster.

De största riskerna för spridning av PCB till naturen föreligger enligt naturvårdsverket vid destruktion av olika produkter vari PCB ingår,

t. ex. färg, tätningsmassa eller hydraulolja. Risker för spridning till omgivningen föreligger också genom urlakning i vatten av skeppsbottenfärger och vid hantering av hydrauloljor. Liknande problem finns även när det gäller värmeöverföringsmedier. Vid användning av PCB i transformatorer och kondensatorer anses riskerna för spridning däremot normalt vara små.

Med hänsyn till de risker från miljöskyddssynpunkt som är förenade med användningen av PCB har naturvårdsverket föreslagit att åtgärder snarast vidtas för att förbjuda import, tillverkning och försäljning av PCB eller av substanser, material och produkter som innehåller sådana ämnen. Möjlighet till dispens från förbudet bör finnas. Vidare bör enligt verket föreskrifter meddelas beträffande destruktion och annan hantering av PCB-haltigt material. Remissinstanserna har undantagslöst ansett att en reglering av användningen av PCB bör ske. Beträffande utformningen av en sådan reglering råder däremot delade meningar.

Enligt min mening är det mycket angeläget att åtgärder vidtas för att motverka att PCB sprids i vår miljö. Med stöd av miljöskyddslagen (1969: 387) kan visserligen utsläpp från industrier förhindras men i övrigt finns inga bestämmelser som möjliggör en effektiv kontroll av PCB och sådana produkter vari dessa ämnen ingår. Miljökontrollutredningen arbetar f. n. med att utforma en lagstiftning med vars hjälp en reglering av användningen av PCB och andra miljöfarliga produkter skall kunna ske. I likhet med naturvårdsverket och flertalet remissinstanser anser jag att problemet med PCB är så trängande att miljökontrollutredningens förslag inte bör avvaktas. En reglering bör ske utan dröjsmål för att så snart som möjligt motverka en skadlig utveckling. Naturvårdsverkets förslag innebär ett generellt förbud mot bl. a. import, tillverkning och försäljning av PCB och produkter i vilka PCB ingår, dock med möjlighet till dispens i särskilda fall. Mot naturvårdsverkets förslag har riktats invändningar i olika avseenden. Sålunda framhåller giftnämnden att behovet av dispens inte nu kan överblickas. Andra remissinstanser, bl. a. kommerskollegium, hävdar att naturvårdsverkets förslag kommer att få menliga följder för vissa delar av vårt näringsliv, om det i hela sin vidd genomförs redan nu utan övergångstid.

Jag anser för egen del att en reglering tills vidare, i avvaktan på miljökontrollutredningens förslag, bör ta sikte på att få kontroll över de från miljöskyddssynpunkt mest skadliga formerna av spridning av PCB. Giftnämndens förslag att komplettera giftförordningen (1962: 702) och bekämpningsmedelsförordningen (1962: 703) med regler till skydd mot PCB kan jag inte ansluta mig till, eftersom dessa förordningars tillämpningsområden och allmänna syften är alltför begränsade för den nödvändiga kontrollen över PCB.

Med hänsyn till det anförda vill jag föreslå att Kungl. Maj:t i en sär-

skild PCB-lag får bemyndigande att förbjuda eller föreskriva villkor för import, tillverkning, saluhållande eller hantering av PCB och andra varor, vars miljöfarliga egenskaper betingas av att de innehåller PCB. Sådana föreskrifter bör kunna ges under förutsättning att det är av särskild betydelse från miljöskyddssynpunkt. Kungl. Maj:t bör också ges möjlighet att delegera frågor härom till myndighet.

Som generaltullstyrelsen förordar bör ett importförbud med hänsyn till kontrollsvårigheterna i första hand begränsas till PCB som ämnesgrupp. Denna ämnesgrupp tillverkas inte inom landet. Att kontrollera huruvida PCB ingår som beståndsdel i importerade varor, t. ex. radioapparater, bilar, plastartiklar eller målade varor låter sig svårigen göra. Importförbudet för PCB som ämnesgrupp bör inte heller göras totalt. Det största användningsområdet för PCB är som elektriskt isolerande medium i transformatorer och s. k. kraftkondensatorer inom bl. a. elkraftproduktionen och elkraftdistributionen. Eftersom ersättningsmedel f. n. torde saknas och riskerna för spridning av PCB från sådana anläggningar bedöms vara små, synes import av PCB för sådana ändamål böra få fortsätta tills vidare. Som villkor för sådan import bör emellertid särskilda hanteringsföreskrifter kunna meddelas som tar sikte på att motverka att PCB kommer ut i miljön, t. ex. vid olämplig destruktion.

För att hindra spridning av varor, vars miljöfarliga egenskaper betingas av att PCB ingår i varorna, bör Kungl. Maj:t eller myndighet som Kungl. Maj:t bestämmer ges bemyndigande att förbjuda eller föreskriva villkor för tillverkning eller saluhållande av sådana varor. Bemyndigandet bör i första hand användas i fråga om varor som innehåller höga halter PCB eller varor med lägre halter som har stor avsättning. Vilka varor det här gäller har jag för avsikt att låta undersöka närmare. Klart är emellertid att det är vissa färger, tätningsmassa och hydrauloljor som är mest miljöfarliga. Enligt Industriförbundet och Grossistförbundet behövs en övergångstid fram till den 1 januari 1973 innan ett eventuellt totalförbud för sådana varor införs. Det gäller här en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen. Givetvis talar allmänna miljöskyddsintressen för en så kort övergångstid som möjligt. För att försäljning av sådana PCB-haltiga varor övergångsvis skall få fortsätta bör i vart fall krävas att varorna förses med tydliga anvisningar om hur de skall hanteras, särskilt då oskadliggöras, så att PCB inte sprids i naturen. Kungl. Maj:t eller myndighet som Kungl. Maj:t bestämmer bör bl. a. med hänsyn härtill ges bemyndigande att föreskriva villkor för hantering. Med stöd av bemyndigandet bör föreskrifter även kunna meddelas för destruktion av sådana PCB-produkter som lämnat tillverknings- och handelsleden.

Jag är inte nu beredd att ta ställning till vilka närmare åtgärder som bör vidtas eller vilken myndighet som bör utöva kontrollen. En när-

mare utredning i fråga om de åtgärder som behövs bör verkställas av berörda myndigheter, dvs. naturvårdsverket, giftnämnden, kommerskollegium och arbetarskyddsstyrelsen.

För att få kännedom om vilka företag som importerar, tillverkar eller driver handel med PCB eller varor i vilka PCB ingår och dessutom vilka varor innehållande PCB som förs i marknaden bör Kungl. Maj:t eller myndighet som Kungl. Maj:t bestämmer ges bemyndigande att ålägga importör, tillverkare eller försäljare skyldighet att göra anmälan om sin rörelse hos kontrollmyndighet. Utan sådan kännedom saknas underlag för kontrollverksamheten. Anmälningsskyldigheten bör främst omfatta vederbörandes namn och adress, tillverknings- eller importort, namn och beteckning på och avsedd användning av de produkter som skall saluföras samt vissa uppgifter om varornas sammansättning.

I lagen bör vidare tas in dels vissa bestämmelser som syftar till att möjliggöra en effektiv kontroll över efterlevnaden av de föreslagna bestämmelserna, dels ansvarsbestämmelser.

Den föreslagna lagstiftningen bör träda i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Under åberopande av det anförda hemställer jag att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att antaga inom jordbruksdepartementet upprättat förslag till
PCB-lag.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Britta Gyllensten